TÒA ÁN NHÂN DÂN QUẬN X THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH	**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM** **Độc lập – Tự do – Hạnh phúc**
Số: **49** /2023/QĐST-DS	*X, ngày 01 tháng 3 năm 2023*

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ

V/v: Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự

TÒA ÁN NHÂN DÂN QUẬN X, THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Bà Trần Hoàng Thị Thanh Mai

Thư ký phiên họp: Bà Trần Thị Ngọc Thúy – Thư ký Tòa án nhân dân quận X, Thành phố Hồ Chí Minh.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân quận X, Thành phố Hồ Chí Minh tham gia phiên họp: Bà Trần Mai Hảo - Kiểm sát viên.

Ngày 01 tháng 3 năm 2023, tại trụ sở Tòa án nhân dân quận X, Thành phố Hồ Chí Minh mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 301/2022/TLST-DS ngày 03 tháng 10 năm 2022 về việc: "Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự" theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 49/2023/QĐST-DS ngày 07 tháng 02 năm 2023, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

Người yêu cầu: Bà Trần Thị K, sinh năm 1937; Địa chỉ: Nguyễn Văn S, phường T, quận X, Thành phố Hồ Chí Minh.

Đại diện theo ủy quyền: Chị Võ Thị Tố L, sinh năm 1964; Địa chỉ: số 305 NT, phường A, quận B, Thành phố Hồ Chí Minh

Đối với: Chị Võ Thị Ngọc D, sinh năm 1980; Địa chỉ: Nguyễn Văn S, phường T, quận X, Thành phố Hồ Chí Minh.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Theo đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự ngày 13/7/2022 và tại bản tự khai cũng như trong quá trình giải quyết việc dân sự, người yêu cầu giải quyết việc dân sự bà Trần Thị K do chị Võ Thị Tố L đại diện trình bày như sau:

Cha bà là ông Võ Đ (chết năm 2015) và mẹ bà là Trần Thị K. Cha mẹ bà có 06 người con là : Võ Thị Tố L, Võ Thị QG, Võ Thị Thùy M, Võ Thị Diễm M, Võ Ngọc C, Võ Thị Ngọc D.

Ngay từ khi sinh ra, em gái Võ Thị Ngọc D đã mắc hội chứng Down bẩm sinh. Sau đó, thì gia đình có cho chị D theo học tại trường dành cho trẻ em mắc bệnh Down cho đến năm 20 tuổi. Do được đi học nên trong sinh hoạt hằng ngày,

chị D tự phục vụ bản thân được nhưng nhận thức thì rất hạn chế, lúc biết lúc không, lúc nói chuyện một mình. Chị D từ nhỏ đã bị bệnh nên sống độc thân, không chồng không con.

Nay mẹ bà là bà K yêu cầu Tòa án tuyên bố chị Võ Thị Ngọc D mất năng lực hành vi dân sự để gia đình làm thủ tục giám hộ cho chị D.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của các đương sự đã trình bày trong hồ sơ và ý kiến của đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân quận X, Thành phố Hồ Chí Minh nhận định:

[1] Về thẩm quyền giải quyết việc dân sự:

Bà Trần Thị K yêu cầu tuyên bố chị Võ Thị Ngọc D mất năng lực hành vi dân sự. Chị D đang cư trú tại quận X, Thành phố Hồ Chí Minh nên vụ việc thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân quận X, Thành phố Hồ Chí Minh theo quy định tại khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39 và Điều 376 của Bộ luật tố tụng dân sự.

[2] Về yêu cầu của đương sự:

Xét, bà K yêu cầu tuyên bố chị D mất năng lực hành vi dân sự:

Căn cứ lời khai của đại diện theo ủy quyền của bà K thì chị D đã mắc hội chứng Down bẩm sinh. Sau đó, thì gia đình có cho chị D theo học tại trường dành cho trẻ em mắc bệnh Down cho đến năm 20 tuổi. Do được đi học nên trong sinh hoạt hằng ngày, chị D tự phục vụ bản thân được nhưng nhận thức thì rất hạn chế, lúc biết lúc không, lúc nói chuyện một mình.

Căn cứ vào Kết luận giám định pháp y tâm thần số 6532/KLGĐ ngày 15/12/2022 của Trung tâm Pháp y tâm thần Khu vực Thành phố Hồ Chí Minh đối với đương sự là chị Võ Thị Ngọc D kết luận:

- Về y học: Chậm phát triển tâm thần mức độ nặng/Hội chứng Down (F72/Q90-ICD10)

- Về khả năng nhận thức và điều khiển hành vi: Đương sự mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi.

Căn cứ khoản 1 Điều 22 Bộ luật Dân sự năm 2015 quy định: "*Khi một người do bị bệnh tâm thần hoặc mắc bệnh khác mà không thể nhận thức, làm chủ được hành vi thì theo yêu cầu của người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu quan, Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người mất năng lực hành vi dân sự trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần*".

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân quận X, Thành phố Hồ Chí Minh có ý kiến về việc giải quyết yêu cầu của đương sự như sau:

+ *Về việc tuân theo pháp luật:* Thẩm phán, Thư ký phiên họp và các đương sự đã thực hiện đúng quy định của Bộ luật tố tụng dân sự trong quá trình giải quyết việc dân sự.

+ *Về nội dung:* Căn cứ các chứng cứ có trong hồ sơ, lời khai của các đương sự, đề nghị Tòa án nhân dân quận X, Thành phố Hồ Chí Minh áp dụng Điều 22 của Bộ luật Dân sự năm 2015; Điều 369, Điều 370 của Bộ luật tố tụng dân sự chấp nhận yêu cầu của bà Trần Thị K.

Từ những căn cứ nêu trên, Tòa án nhân dân quận X, Thành phố Hồ Chí Minh đã có đủ cơ sở để chấp nhận yêu cầu của bà K về việc tuyên bố chị Võ Thị Ngọc D mất năng lực hành vi dân sự.

[3] Về lệ phí giải quyết việc dân sự: là 300.000 đồng do bà Trần Thị K chịu. Tuy nhiên, bà K là người cao tuổi và có Đơn yêu cầu miễn giảm án phí, lệ phí nên được xem xét miễn giảm lệ phí theo quy định tại điểm đ Khoản 1 Điều 12 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án. Do đó, bà K không phải chịu lệ phí giải quyết việc dân sự.

QUYẾT ĐỊNH:

- Căn cứ khoản 1 Điều 22 Bộ luật Dân sự năm 2015;

- Căn cứ khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39; khoản 2 Điều 67; Điều 361; Điều 362; Điều 367; Điều 371, Điều 372; Điều 376 của Bộ luật tố tụng dân sự;

- Căn cứ vào điểm đ Khoản 1 Điều 12 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án;

1. Chấp nhận yêu cầu giải quyết việc dân sự của bà Trần Thị Ký.

Tuyên bố: chị Võ Thị Ngọc D, sinh năm 1980; Địa chỉ: Nguyễn Văn S, phường T, quận X, Thành phố Hồ Chí Minh mất năng lực hành vi dân sự.

2. Về lệ phí giải quyết việc dân sự sơ thẩm: bà Trần Thị K là người cao tuổi và có Đơn yêu cầu miễn giảm lệ phí nên được xem xét miễn giảm lệ phí theo quy định tại điểm đ Khoản 1 Điều 12 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án. Do đó, bà K không phải chịu lệ phí giải quyết việc dân sự.

3. *Quyền kháng cáo, kháng nghị:* Đương sự có mặt được quyền kháng cáo trong thời hạn 10 (mười) ngày kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Viện kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị quyết định trong thời hạn 10 (mười) ngày, Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 (mười lăm) ngày kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Nơi nhận:
- Các đương sự;
- TAND TP. Hồ Chí Minh;
- VKSND quận X;
- Chi cục THADS quận X;
- Lưu: VT, hồ sơ vụ án (Thúy).

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

Trần Hoàng Thị Thanh Mai